

MONSTRANCYJA (15) *sb f*

monstrancja, [monstrańcyja].

o oraz pierwsze a jasne, drugie a pochylone.

sg *N* monstrancjã (3). ◊ *D* monstrancj(e)j (1). ◊ *A* monstrancją (4). ◊ *I* monstrancją (3). ◊
L monstrancj(e)j (4).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVIII w.

*Przyrząd liturgiczny służący do kultowego ukazywania i procesyjnego przenoszenia hostii; hieroteca BartBydg, Murm, Mymer¹; sacra, monstratoria theca Cn (15) : Murm 126; Mymer¹ 7v; BartBydg 68b; Nożenie chlebá w Monstráncyey álbo w kláhtze frebrney po vlicach/ vftáwił y wymyflił Vrban tzwarty Papielz KrowObr 197v; vczynił taki teftáment [...] Item monstráncyą srebrną kościołowi Gnieźnieńskiemu BielKron 376; CzechRozm 265; czemu gdy ono przyidzie święto ich/ ktore ciálem Bożym názywáią/ ono ciáło wftáwiwlyzy w kladkę srebrną ábo złotą/ ktorą monstráncyą zowią/ onemu kádzą/ nożąc y podnożąc ie: przed nim vpádáią CzechEp 191, 192 [2 r.], 231, 311; NiemObr 76; Podkopa fię pod Kościoł y pod Zakryftą: Weźmie Krzyż/ weźmie Kielich/ weźmie Monstráncyą. KlonWor 9; [Monstráncyiá/ Hierotheca. Volck L113v; (nagł) Na Monstrancjã (-) Nie darmo dziwowiskiem to *Monstrum* nazwano, Bo takiego drugiego nigdy nie widano. Ubranego we złoto, w wianki i w rańtuszk. Jako się panie duszki stroją w swoje pstruszki. BogowieFalsz 215].*

Wyrażenie: »procesyja z monstrancjã« (1): Bo áczci Proefsia z Monstráncyą w dzień Bożego Ciáła/ od Vrbáná czwartego przed 330 lat vftáwioná ieft/ á wżákze záfwe przedtym Páná Chríftulá w Sákrámenćie ehwalono WujJud 241v.

Iron.: Pokazywanie (*oparte na grze słów monstrancja – demonstracja*) (1): Ieftci też iáwne pohánbienie Wieczery Pánfkiey/ gdy chleb nożą y chwałá [...] A ktemu iż świezo a niedawno tę Trágedyá álbo Monstráncyą wymyślono. WujJudConf 241v.